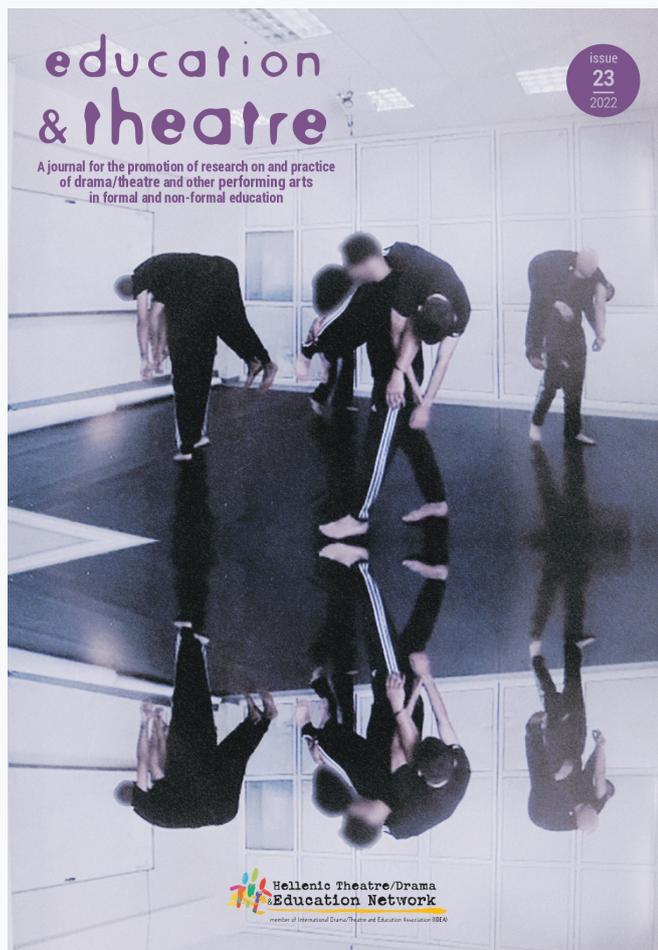

Education & Theatre

Vol 23 (2022)

Education & Theatre

Endeavours to introduce drama in education in primary education in China

Miao Bin

doi: [10.12681/edth.37668](https://doi.org/10.12681/edth.37668)

To cite this article:

Bin, M. (2022). Endeavours to introduce drama in education in primary education in China. *Education & Theatre*, 23, 48–53. <https://doi.org/10.12681/edth.37668>

Οι απόπειρες για την καθιέρωση του εκπαιδευτικού δράματος στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση στην Κίνα

Miao Bin

Εισαγωγή

Το 2018 ένας Κινέζος σπουδαστής του Λυκείου Επιδαύρου-Διεθνούς Θερινού Σχολείου Αρχαίου Δράματος,¹ με εξαιρετικές επιδόσεις, με προσέγγισε και μου διηγήθηκε την ιστορία του και τα φιλόδοξα, έως παράτολμα, θα έλεγα, σχέδιά του. Ο Miao Bin, παράλληλα με την καλλιτεχνική του δράση, εργαζόταν παλιά σε ναυτιλιακή εταιρεία στη Σαγκάη, η οποία το 2013 ανακοίνωσε ότι ανοίγει παράρτημα στην Ελλάδα. Μαζί με τη σύζυγό του, μουσικό, μετακόμισαν στην Ελλάδα, όπου με ενθουσιασμό ξεκίνησαν να μελετούν τον ελληνικό πολιτισμό και τη γλώσσα. Έγιναν travel bloggers, εξέδωσαν ταξιδιωτικά βιβλία, μελέτησαν διαχρονικά την ιστορία της ελληνικής μουσικής και του θεάτρου και ίδρυσαν τις εταιρείες Muse Academy και Meetculture, μέσω των οποίων οργάνωσαν πολυάριθμες υψηλού επιπέδου πολιτιστικές ανταλλαγές, συναυλίες, παραστάσεις, θερινά σχολεία στην Ελλάδα και την Κίνα.

Ο Miao, ενθουσιασμένος από το επίπεδο σπουδών του Λυκείου Επιδαύρου και θέλοντας να εμβαθύνει στη διδακτική του θεάτρου, μου εξέφρασε την επιθυμία του να σπουδάσει στο τμήμα μας, το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου. Του πρότεινα το ΠΜΣ Δραματική Τέχνη στην Εκπαίδευση και τη Διά Βίου Μάθηση. Στο πλαίσιο του ΠΜΣ ήρθε σε επαφή με τη μαγεία της θεατροπαιδαγωγικής σε πρακτικό και θεωρητικό επίπεδο. Βρήκε επίσης ένα πλαίσιο για να πειραματιστεί περαιτέρω με την ώσμωση των δύο πολιτισμών και των διαπολιτισμικών παραστάσεων. Μέσω του Πανελληνίου Δικτύου για το Θέατρο στην Εκπαίδευση, του οποίου έγινε μέλος, και εν συνεχεία του Διεθνούς Οργανισμού για το Θέατρο στην Εκπαίδευση (IDEA), ανακάλυψε τις διεθνείς αναζητήσεις στο πεδίο αυτό.

Γύρισε στην Κίνα το 2019-2020, κουβαλώντας τις γνώσεις, τον ενθουσιασμό και το ισχυρό όραμα του νέου θεατροπαιδαγωγού. Αξιοποιώντας την στιβαρή εμπειρία του στην πολιτιστική διαχείριση, υλοποιεί καινοτόμες δράσεις αξιόλογες όχι μόνο στο κινεζικό πλαίσιο, αλλά και από διεθνή άποψη. Συχνά αυτές διαθέτουν και έναν ερευνητικό-αναστοχαστικό χαρακτήρα και υλοποιούνται από μικρές ομάδες έρευνας δράσης εκπαιδευτικών, οι οποίες μπορούν να λειτουργήσουν ως πραγματικό φυτώριο νέων ιδεών. Ως υποψήφιος διδάκτορας στο Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου διατηρεί τους δεσμούς του με την Ελλάδα ζωντανούς. Ο Miao συνεχίζει και από την Κίνα να είναι τακτικό μέλος του ΠΔΘΕ και να λαμβάνει και το περιοδικό μας, που, όπως λέει, του έχει χρησιμεύσει ως έμπνευση για τις δράσεις του εκεί.

Ως Συντακτική Επιτροπή του Περιοδικού *Εκπαίδευση και Θέατρο* του ζητήσαμε να περιγράψει την εμπειρία του τα τελευταία δύο χρόνια στην Κίνα, τοποθετώντας τη στο γενικότερο πλαίσιο των θεσμικών αλλαγών, της εμπειρίας και των προσπαθειών των παλαιότερων και των νεότερων εμπυχωτών για την καθιέρωση του εκπαιδευτικού δράματος σε όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης. Η Κίνα άλλωστε έχει να παρουσιάσει αξιόλογες προσπάθειες στο πεδίο της θεατροπαιδαγωγικής από τη δεκαετία του 2000 και ιδίως μετά το Διεθνές Συνέδριο του IDEA στο Χονγκ Κονγκ το 2007. Παρακολουθούμε εδώ την εμπνευσμένη δράση ενός νέου συναδέλφου, που δραστηριοποιείται με όραμα, γνώση, μεθοδικότητα και διαπολιτισμική ευελιξία. Του ευχόμαστε να πετύχει τους στόχους του.

Χριστίνα Ζώνιου

Περίληψη

Το εκπαιδευτικό δράμα αναπτύσσεται ταχύτατα τα τελευταία χρόνια στην Κίνα και η αξία του έχει αναγνωριστεί από σχολεία, γονείς και εκπαιδευτικές αρχές. Ωστόσο, εξακολουθεί να είναι δύσκολο να περιληφθεί στα προγράμματα σπουδών των σχολείων για διάφορους λόγους, όπως οι αντιλήψεις των διευθυντών, η έλλειψη ειδικευμένων εκπαιδευτικών κτλ. Στο παρόν άρθρο περιγράφω τις απόπειρές μου ως θεατροπαιδαγωγού για την αλλαγή της κατάστασης. Εκθέτω τα πρώτα θετικά αποτελέσματα αυτής της προσπάθειας, η οποία οδήγησε στο να γίνει για πρώτη φορά το εκπαιδευτικό δράμα υποχρεωτικό μάθημα για όλους τους μαθητές του Δημοτικού Σχολείου του σχολικού συγκροτήματος Tianfu No.7 High School και να αποκτήσει ηγετικό ρόλο έναντι των άλλων καλλιτεχνικών μαθημάτων, συμπεριλαμβανομένης της μουσικής, των εικαστικών τεχνών και του χορού, στην προσπάθεια οικοδόμησης μιας ολοκληρωμένης καλλιτεχνικής εκπαίδευσης. Οι πρακτικές αυτές θεωρώ ότι μπορεί να λειτουργήσουν ως χρήσιμο παράδειγμα για τα σχολεία που είναι πρόθυμα να συμπεριλάβουν το εκπαιδευτικό δράμα στο σχολικό πρόγραμμα, τόσο στην Κίνα όσο και αλλού.

Λέξεις-κλειδιά: εκπαιδευτικό δράμα, σχολικό πρόγραμμα σπουδών, υποχρεωτικό μάθημα, ολοκληρωμένη καλλιτεχνική εκπαίδευση

Το θέατρο/δράμα στην εκπαίδευση στην Κίνα

Στην Κίνα, η θεατροπαιδαγωγική αναπτύσσεται εδώ και περίπου 30 χρόνια, ωστόσο μόνο τα τελευταία χρόνια έχει αυξηθεί σημαντικά το ενδιαφέρον γι' αυτό το αντικείμενο, και ειδικά από τον Οκτώβριο του 2020, που το Κρατικό Συμβούλιο (2020) δημοσίευσε την πολιτική για την καλλιτεχνική εκπαίδευση, στην οποία το θέατρο/δράμα αναφέρεται για πρώτη φορά μαζί με τα αναλυτικά προγράμματα της μουσικής, των εικαστικών τεχνών κ.ά. Δίνει έτσι ένα μήνυμα στο εθνικό εκπαιδευτικό σύστημα να υιοθετήσει τη θεατρική αγωγή στη σχολική εκπαίδευση. Ένα άλλο θετικό μήνυμα προήλθε από τα νέα αναθεωρημένα πρότυπα προγραμμάτων σπουδών, τα οποία δίνουν έμφαση σε ένα ενοποιημένο αναλυτι-

κό πρόγραμμα για τις τέχνες, που θα αντικαταστήσει τα μαθήματα ενός αντικειμένου, όπως η μουσική και τα εικαστικά, στην πρώτη και στη δεύτερη τάξη των δημοτικών σχολείων.

Δεν είναι ωστόσο εύκολο να προωθηθεί η θεατροπαιδαγωγική και γενικά η καλλιτεχνική εκπαίδευση στα σχολεία, καθώς τα περισσότερα παιδιά πιέζονται να επικεντρωθούν στα μαθήματα της κινεζικής γλώσσας, των μαθηματικών και των αγγλικών. Για τον λόγο αυτό, οι εθνικές εκπαιδευτικές αρχές εισήγαγαν τη επονομαζόμενη «πολιτική διπλής μείωσης», για να μειώσουν το βάρος του διαβάσματος στο σπίτι και των φροντιστηρίων για τα υποχρεωτικά μαθήματα. Έτσι, σε θεσμικό επίπεδο, η θεατρική αγωγή υποστηρίζεται αρκετά, προκειμένου να συμπεριληφθεί στη σχολική εκπαίδευση.

Όμως σε πρακτικό επίπεδο εξακολουθούν να υπάρχουν αρκετά και σημαντικά εμπόδια. Με βάση τον μεγάλο πληθυσμό στην Κίνα, ο αριθμός των μαθητών ανά τάξη είναι συνήθως 45-55 παιδιά στα δημόσια σχολεία και 30-40 στα ιδιωτικά, και έτσι οι θεατρικές δραστηριότητες γίνονται πιο δύσκολες με τόσο πολλά παιδιά σε μια τάξη, ειδικά όταν αυτά έχουν μικρή εμπειρία από το θέατρο και το εκπαιδευτικό δράμα. Αυτό δημιουργεί προκλήσεις για τους εκπαιδευτικούς, ακόμη και για εκείνους που διαθέτουν το σχετικό εκπαιδευτικό υπόβαθρο, οι οποίοι καλούνται να προσαρμόσουν τις μεθόδους διδασκαλίας τους σε ένα τέτοιο μέγεθος τάξεων. Όμως η πραγματικότητα είναι ότι τα περισσότερα σχολεία δεν έχουν καν ειδικευμένους δασκάλους στο εκπαιδευτικό δράμα. Υπό αυτές τις συνθήκες, ένα αποτελεσματικό μάθημα εκπαιδευτικού δράματος είναι αδύνατον. Ως αποτέλεσμα, στα περισσότερα σχολεία δεν αφιερώνεται καθόλου χρόνος στο εκπαιδευτικό δράμα.

Είναι αντίθετα πιο συνηθισμένο να προσφέρονται μαθήματα θεάτρου ως μαθήματα επιλογής και είτε αυτά να διδάσκονται από τους δασκάλους της κινεζικής γλώσσας, της αγγλικής γλώσσας ή της μουσικής, είτε από δασκάλους προερχόμενους από θεατρικούς θιάσους ή ομάδες. Αυτά τα μαθήματα λειτουργούν ως συμπληρωματικά στα κανονικά μαθήματα και διακόπτονται εύκολα για διάφορους λόγους. Σε τέτοια μαθήματα, τα παιδιά συνήθως παίζουν θέατρο υπό την καθοδήγηση των δασκάλων. Όπως συμβαίνει και σε άλλες καλλιτεχνικές εκπαιδεύσεις, οι περισσότερες θεατρικές ομάδες επιλέγουν να προσφέρουν μαθήματα υποκριτικής, τραγουδιού κτλ., τα οποία μπορούν εύκολα να οδηγήσουν σε μια παράσταση που να ικανοποιεί τους ενήλικες.

Παράλληλα ωστόσο με την εισαγωγή και τη διάδοση του εκπαιδευτικού δράματος στην Κίνα, ορισμένα σχολεία και γονείς άρχισαν να συνειδητοποιούν τα μειονεκτήματα των μαθημάτων «υποκριτικής», που μπορεί να κάνουν τα παιδιά να παίζουν «ψεύτικα» και επιφανειακά. Σε αντίθεση, ο αυτοσχεδιασμός, στον οποίο δίνεται έμφαση στο εκπαιδευτικό δράμα, μπορεί να γίνει περισσότερο αποτελεσματικός για τα παιδιά, ώστε να εκπαιδευθούν στις παραστατικές τέχνες πιο φυσικά (Davies, 2011). Ορισμένες νέες θεατρικές ομάδες προσφέρουν μαθήματα εκπαιδευτικού δράματος. Οι περισσότεροι από τους ιδρυτές και τους δασκάλους των ομάδων αυτών προέρχονται από τα μεταπτυχιακά προγράμματα εκπαιδευτικού δράματος σε χώρες όπως το Ηνωμένο Βασίλειο και η Ιρλανδία. Παρέχουν εκπαίδευση στο προσωπικό τους ή σε όποιο φορέα ενδιαφέρεται να εκπαιδεύσει νέους θεατροπαιδαγωγούς. Μερικές φορές συνεργάζονται με πανεπιστήμια της Ευρώπης, όπως το Trinity College του Δουβλίνου, το Πανεπιστήμιο του Warwick κ.ά. για την παροχή εκπαιδευτικού υλικού ή πιστοποίησης.

Το 1995 η κ. Li Yingning συμμετείχε στο Παγκόσμιο Συνέδριο IDEA στο Μπρίσμπεϊν της Αυστραλίας και στη συνέχεια σπούδασε στα μεταπτυχιακά προγράμματα για το Θέατρο/Δράμα στην Εκπαίδευση με τον David Davis στο Διεθνές Κέντρο Σπουδών Εκπαιδευτικού Δράματος του Πανεπιστημίου της Κεντρικής Αγγλίας, από το 1996 έως το 1998 (Li, 2016). Το 2005, η Ακαδημία Θεάτρου της Σαγκάης ξεκίνησε το τμήμα θεατρικής αγωγής, το οποίο εξακολουθούσε να δίνει σημασία περισσότερο στην παράσταση και όχι στις αρχές του εκπαιδευτικού δράματος. Το 2007, στο 6ο Παγκόσμιο Συνέδριο του IDEA στο Χονγκ Κονγκ,² συμμετείχαν περίπου 100

Κινέζοι θεατροπαιδαγωγοί και καλλιτέχνες και ως εκ τούτου το εκπαιδευτικό δράμα άρχισε να γίνεται γνωστό στην Κίνα. Τον ίδιο χρόνο η κ. Li Yingning ξεκίνησε το μάθημά της με τίτλο «Θεωρία, εξέλιξη και πρακτική του εκπαιδευτικού δράματος» στην Ακαδημία Θεάτρου της Σαγκάης. Από το 2009 έως το 2013 εμφανίστηκαν στην Κίνα ορισμένες θεατροπαιδαγωγικές ομάδες, όπως η Drama Rainbow στο Πεκίνο. Από το 2014 η κ. Li Yingning άρχισε να οργανώνει θερινά σχολεία για την κατάρτιση θεατροπαιδαγωγών, οι οποίοι σταδιακά έγιναν ο σπόρος για τη διάχυση του εκπαιδευτικού δράματος σε διάφορες πόλεις της Κίνας. Σχεδόν όλοι τους επέλεξαν να ιδρύσουν εμπορικές οντότητες. Το 2015 το Υπουργείο Παιδείας συμπεριέλαβε για πρώτη φορά το θέατρο/δράμα μαζί με τη μουσική και τις καλές τέχνες στο καλλιτεχνικό πρόγραμμα σπουδών και το Κρατικό Συμβούλιο ζήτησε επίσης από τα σχολεία με δυνατότητες να οργανώσουν θεατρικές δραστηριότητες. Ωστόσο, αυτές οι πολιτικές ή οι κατευθύνσεις δεν άλλαξαν την κατάσταση για τη θεατρική αγωγή και το εκπαιδευτικό δράμα εξακολουθούσε να απουσιάζει από τη σχολική εκπαίδευση.

Μετά τη Σαγκάη, και η Κεντρική Ακαδημία Θεάτρου στο Πεκίνο ξεκίνησε να λειτουργεί ένα τμήμα θεατρικής αγωγής, ενώ και ορισμένα άλλα πανεπιστήμια επίσης φάνηκε να αποκτούν επίγνωση της διαφοράς μεταξύ του εκπαιδευτικού δράματος και της παραδοσιακής θεατρικής εκπαίδευσης. Από το 2015 υπάρχουν οργανώσεις θεατρικής αγωγής, όπως το IDEC, το CTLACDE κ.ά., καθώς το εκπαιδευτικό δράμα γίνεται αντικείμενο αναζήτησης από διάφορες πλευρές της κοινωνίας. Ωστόσο, όπως παρουσιάστηκε από τον καθηγητή Ma Wenqi στο συνέδριο του IDEC στο Πεκίνο τον Δεκέμβριο του 2020, δεν υπήρχαν ακόμα εξειδικευμένα και υποχρεωτικά μαθήματα εκπαιδευτικού δράματος στα δημοτικά σχολεία στην Κίνα.

Το εκπαιδευτικό δράμα στο σχολικό αναλυτικό πρόγραμμα

Το Δημοτικό Σχολείο που ανήκει στο Πανεπιστήμιο Τσενγκντού αποτέλεσε εξαίρεση, και από τον Σεπτέμβριο του 2020 όλοι οι μαθητές και οι μαθήτρες είχαν ένα μάθημα εκπαιδευτικού δράματος την εβδομάδα. Έτσι το εκπαιδευτικό δράμα έγινε υποχρεωτικό στο σχολείο αυτό, εγώ έγινα ο πρώτος δάσκαλος εκπαιδευτικού δράματος στον οποίο ανατέθηκε η διδασκαλία του, στην πόλη Τσενγκντού³ της Κίνας. Αυτό συνέβη μετά την αποφοίτησή μου από το μεταπτυχιακό πρόγραμμα Δραματική Τέχνη και Παραστατικές Τέχνες στην Εκπαίδευση και τη Διά Βίου Μάθηση του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου.

Σε συνεργασία με τον καθηγητή του ΕΚΠΑ Μα-

νώλη Παπαρηγοράκη κι άλλους, σχεδίασα το θεατροπαιδαγωγικό πρόγραμμα «Μύρτις», βασισμένο στην ιστορία ενός κοριτσιού που πέθανε στον λοιμό στην αρχαία Αθήνα, για τους μαθητές της τετάρτης δημοτικού (Παπαρηγοράκης, Δημητριάδης, Γουργιώτου, Τόσκας, Μιάο, Σωτηρίου, Μικεδάκη και Γαλανάκη, 2021). Αυτό το πρόγραμμα εκπαιδευτικού δράματος διήρκεσε ένα εξάμηνο και συνέδεε τη μελέτη του ελληνικού πολιτισμού με την τρέχουσα εξέλιξη του COVID-19, καλώντας τα παιδιά να εξετάσουν τους ρόλους τους στην πανδημία και συνδυάζοντας έτσι το εφαρμοσμένο θέατρο με την ηθική εκπαίδευση (Winston, 1998). Το πρόγραμμα αυτό στέφθηκε με επιτυχία, όπως μετέδωσαν όχι μόνο τα ελληνικά, αλλά και τα κινεζικά ΜΜΕ. Στάθηκε επίσης και ένας ελκυστικός παράγοντας στο πλαίσιο της διπλωματικής επίσκεψης του Έλληνα πρέσβη στο Δημοτικό Σχολείο και στο Πανεπιστήμιο της Τσενγκντού. Στην εκδήλωση αυτή παρουσιάστηκε από τους μαθητές θεατρική παράσταση με τίτλο «Μύρτις». Εν τω μεταξύ τα μαθήματα θεατρικής αγωγής έγιναν γνωστά στην πόλη παράλληλα με αυτές τις δραστηριότητες. Στο Εθνικό Πρόγραμμα Κατάρτισης Εκπαιδευτικών, παρουσίασα ένα ανοιχτό μάθημα εκπαιδευτικού δράματος με τίτλο «Προμηθέας» και μια διάλεξη για το εκπαιδευτικό δράμα για περίπου 100 διευθυντές σχολείων της Τσενγκντού.

Ένα επιπλέον βήμα έγινε όταν προσκλήθηκα να αναλάβω επικεφαλής της καλλιτεχνικής εκπαίδευσης στο Δημοτικό Σχολείο «Tianfu No.7 High School Primary Section», για όλους τους μαθητές του σχολείου, και άρχισα να ηγούμαι της ομάδας καλλιτεχνικής εκπαίδευσης, που περιλαμβάνει τους δασκάλους μουσικής, εικαστικών τεχνών και χορού,

για να δημιουργήσω το ενοποιημένο αναλυτικό πρόγραμμα για τις τέχνες με επίκεντρο το εκπαιδευτικό δράμα. Το Υπουργείο Παιδείας (2011) δήλωσε σαφώς στα Πρότυπα Προγράμματα Σπουδών για τις Τέχνες ότι το αναλυτικό πρόγραμμα για τις τέχνες ενοποιεί τη μουσική, τις καλές τέχνες, το θέατρο, τον χορό κ.ά. Από το να μην υπάρχει καθόλου μάθημα θεάτρου στο σχολικό πρόγραμμα μέχρι το να φτάσουμε το εκπαιδευτικό δράμα να ηγείται των άλλων καλλιτεχνικών μαθημάτων, είναι σχεδόν μια επανάσταση στην καλλιτεχνική εκπαίδευση. Ως ολοκληρωμένη τέχνη, το θέατρο/δράμα έχει θεωρηθεί και παλαιότερα ότι συμπεριλαμβάνει ιδανικά και τις άλλες τέχνες, ωστόσο εξακολουθεί να αποτελεί μια πρωτοποριακή δράση να τοποθετήσει κανείς το θέατρο/δράμα σε ηγετική θέση ως προς τα άλλα καλλιτεχνικά μαθήματα.

Κατά τη διάρκεια του περασμένου έτους, καθιερώθηκε ένα εξελιγμένο σύστημα θεατρικής εκπαίδευσης, το οποίο περιλαμβάνει τρία επίπεδα: υποχρεωτικό μάθημα, μάθημα επιλογής και ειδικό μάθημα θεατρικής αγωγής. Το υποχρεωτικό μάθημα βασίζεται στο εκπαιδευτικό δράμα και υπάρχει ένα μάθημα την εβδομάδα για όλους τους μαθητές. Το μάθημα επιλογής βασίζεται στη μελέτη της δραματικής τέχνης και υπάρχουν δύο έως τέσσερα μαθήματα την εβδομάδα για τους μαθητές που ενδιαφέρονται για τη δραματική τέχνη. Το ειδικό μάθημα θεάτρου βασίζεται στις παραστατικές τέχνες και υπάρχει ένα μάθημα την εβδομάδα για τους μαθητές που έχουν δυνατότητες να παίξουν επί σκηνής. Τα τρία επίπεδα δείχνουν σαφώς τις διαφορετικές λειτουργίες, που ταιριάζουν με διαφορετικές ανάγκες και εκπαιδευτικούς σκοπούς. Λαμβάνοντας υπόψη τον αριθμό των μαθητών σε μία τάξη, τα μαθήματα εκπαιδευτικού δράματος δεν αφορούν μόνο τη μοναδικότητα κάθε παιδιού, αλλά στοχεύουν επίσης στην ανάπτυξη της ομαδικής εργασίας και της δημιουργίας ομάδων (Özbek, 2014).

Εκτός από τα μαθήματα θεατρικής αγωγής τριών επιπέδων, το ετήσιο Φεστιβάλ Θεάτρου Zhiren διοργανώνεται τον Δεκέμβριο κάθε έτους. Αυτό το φεστιβάλ θεάτρου είναι διαφορετικό από τις παραδοσιακές παραστάσεις στα σχολεία και είναι

καινοτόμο σε περιεχόμενο, μορφές και χώρους. Το περιεχόμενο των παραστάσεων προέρχεται από υλικό από τα καθημερινά μαθήματα θεάτρου, για να αντικατοπτρίζει την πραγματική διδασκαλία και τη μάθηση που βιώνουν τα παιδιά και δεν είναι ειδικά σχεδιασμένες και προβαρισμένες για το φεστιβάλ. Υπάρχουν τέσσερα μέρη, συμπεριλαμβανομένου του περιβαλλοντικού θεάτρου, της πολιτιστικής κληρονομιάς, του πειραματικού θεάτρου και του μελλοντικού κόσμου. Οι μορφές είναι ποικίλες, όπως το αυτοσχεδιαστικό θέατρο, το χοροθέατρο, το θέατρο αναγνωστών, η περιβαλλοντική θεατρική ανάγνωση κ.ά., γεγονός που δίνει στους μαθητές μια ολοκληρωμένη εμπειρία στο θέατρο. Εκτός από την παραδοσιακή θεατρική σκηνή, στο Zhiren Theatre Festival χρησιμοποιούνται διάφοροι χώροι ως θεατρικοί, όπως το φουαγιέ, η βιβλιοθήκη, η πλατεία, ακόμη και το λιβάδι κάτω από ένα tallow tree [τυπικό κινέζικο δέντρο], για να προωθηθεί το θέατρο σε όλη την πανεπιστημιούπολη. Το φεστιβάλ θεάτρου φαίνεται ότι επηρέασε τους γονείς, την κοινωνία και τις εκπαιδευτικές αρχές και πρόσφερε μια νέα αντίληψη για τη μορφή των σχολικών θεατρικών φεστιβάλ και για άλλα σχολεία.

Κατά τη διάρκεια του περασμένου έτους, το εκπαιδευτικό δράμα εξελίχθηκε ως ένα από τα σημαντικότερα μαθήματα στο σχολείο, μια εξέλιξη που λειτουργεί ως έμπνευση, καθώς μέχρι στιγμής, όπως είδαμε, υπάρχουν λίγα μαθήματα εκπαιδευτικού δράματος που περιλαμβάνονται στο πρόγραμμα σπουδών των σχολείων. Στο Tianfu No.7 High School Primary Section, το εκπαιδευτικό δράμα δεν είναι μόνο ένα υποχρεωτικό μάθημα, όπως τα άλλα αντικείμενα του εθνικού αναλυτικού προγράμματος, αλλά κατέχει ηγετικό ρόλο έναντι των άλλων καλλιτεχνικών μαθημάτων στο πλαίσιο της απόπειρας ανάπτυξης μιας ολοκληρωμένης-ενοποιημένης καλλιτεχνικής εκπαίδευσης.

Παραδοσιακά στη σχολική εκπαίδευση στην Κίνα, η κινεζική γλώσσα, τα μαθηματικά και η αγγλική γλώσσα ήταν τα βασικά αντικείμενα και ήταν καθοριστικά για την αξιολόγηση της ακαδημαϊκής απόδοσης των μαθητών. Ειδικά η κινεζική γλώσσα ως μητρική είναι το πιο σημαντικό μάθημα στο σχολείο. Μπορεί το εκπαιδευτικό δράμα να ενσωματωθεί στο μάθημα της κινεζικής γλώσσας, όπως ακριβώς συμβαίνει με το εκπαιδευτικό δράμα στην εκμάθηση της αγγλικής γλώσσας στο Ηνωμένο Βασίλειο (Baldwin & Fleming, 2003). Για να διερευνήσω τον τρόπο που το εκπαιδευτικό δράμα μπορεί να εφαρμοστεί στη διδασκαλία της κινεζικής γλώσσας και του γραμματισμού, ξεκίνησα το «Miao Drama Education Workshop» στο σχολείο και τέσσερις δάσκαλοι καλλιτεχνικών μαθημάτων και έξι δάσκαλοι κινεζικής γλώσσας δημιούργησαν την ομάδα εργασίας. Πραγματοποιήθηκαν εβδομα-

διαίες συναντήσεις για τη συζήτηση και την καταγραφή της προόδου αυτού του έργου. Σε ένα εξάμηνο τρία μαθήματα της κινεζικής γλώσσας έγιναν αντικείμενο έρευνας και συζήτησης για το πώς το εκπαιδευτικό δράμα μπορεί να είναι χρήσιμο για να κάνει τη διδασκαλία της κινεζικής γλώσσας πιο δημιουργική και αποτελεσματική. Στο παρελθόν, η διδασκαλία της κινεζικής γλώσσας έδινε έμφαση στις τυποποιημένες απαντήσεις και στα αποτελέσματα και αποτελούσε απλώς μεταφορά γνώσης. Στην τάξη οι εκπαιδευτικοί ήταν το επίκεντρο, σε αντίθεση με αυτό που υποστηρίζει το εκπαιδευτικό δράμα, ότι δηλαδή οι εκπαιδευτικοί πρέπει να υποχωρούν και να εμπιστεύονται τους μαθητές τους να εκφραστούν (Τσίχλη, 2006). Το Υπουργείο Παιδείας έχει ξεκινήσει μια μεταρρύθμιση στο πρόγραμμα σπουδών της κινεζικής γλώσσας, εστιάζοντας στον ολιστικό γραμματισμό των παιδιών. Το εκπαιδευτικό δράμα έρχεται σε μια καλή χρονική στιγμή, για να ενώσει τα χέρια με τη διδασκαλία της κινεζικής γλώσσας. Παράλληλα με τα οφέλη στους τρόπους διδασκαλίας της κινεζικής γλώσσας, η θέση του εκπαιδευτικού δράματος βελτιώνεται, σε συνάρτηση με την αυξανόμενη επίδρασή του σε αυτό το σημαντικότερο μάθημα.

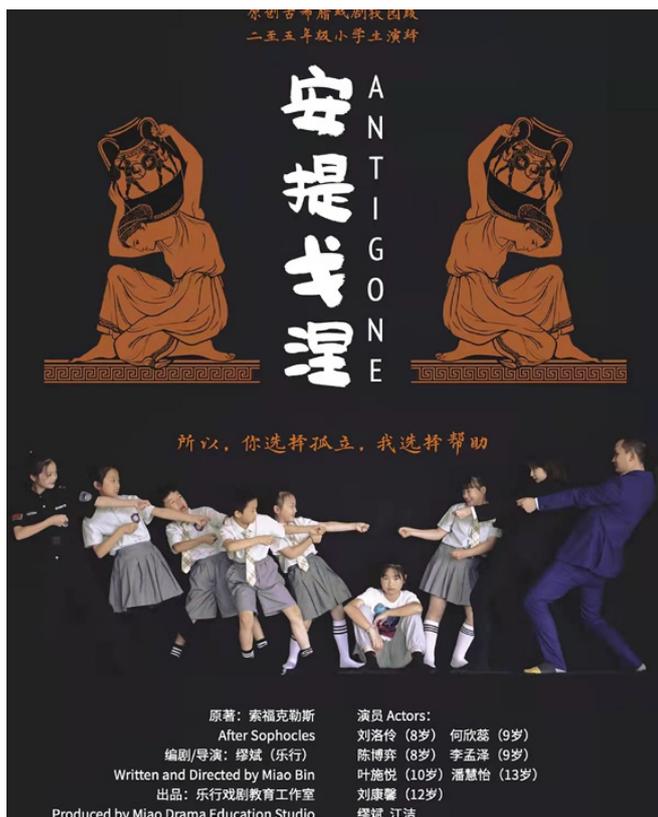
Η θεατρική αγωγή στις κοινότητες

Τα θεατροπαιδαγωγικά μαθήματα δεν περιορίστηκαν εντός του σχολείου, αλλά συνδέθηκαν με κοινωνικές οντότητες, όπως θέατρα, γκαλερί, μουσεία, βιβλιοπωλεία κ.ά. (Landy, 1982). Βασισμένο στα μαθήματα θεάτρου τριών επιπέδων και στο φεστιβάλ θεάτρου, το σχολείο συνεργάστηκε με την A4 Gallery, για τη συμπαραγωγή της εκδήλωσης του

Παιδικού Θεάτρου «Youxi», που περιελάμβανε τις θεατρικές παραστάσεις των μαθητικών θεατρικών ομάδων του σχολείου. Στη συζήτηση μετά τα παιδιά μοιράστηκαν τις σκέψεις και τα συναισθήματά τους για το μάθημα της θεατρικής αγωγής με τους θεατές, που εντυπωσιάστηκαν από τον τρόπο που το εκπαιδευτικό δράμα επηρέασε τα παιδιά.

Όταν το εκπαιδευτικό δράμα [Drama-in-Education] εισάγεται στη σχολική καθημερινότητα για όλα τα παιδιά, το θέατρο στην εκπαίδευση [Theatre-in-Education] γίνεται επίσης απαραίτητο για τα παιδιά. Η Αντιγόνη που ερμήνευσαν οι μαθητές από τη δεύτερη έως την πέμπτη τάξη του δημοτικού σχολείου ήταν φιναλίστ στο Διεθνές Φεστιβάλ Θεάτρου Daliangshan, που είναι ένα πολύ γνωστό φεστιβάλ θεάτρου στην Κίνα. Ήταν η πρώτη φορά που μαθητές δημοτικού έπαιξαν σε ένα τέτοιο επίσημο φεστιβάλ θεάτρου. Η παράσταση *Ντου Φου ο ποιητής στο Τσενγκντού* προσκλήθηκε να εμφανιστεί στο Μουσείο Ντου Φου⁴ στην Τσενγκντού. Εκτός από τις μαθητικές παραστάσεις, τα παιδιά, με τη συνοδεία δασκάλων και γονιών, παρακολούθησαν θεατρικές παραστάσεις στα θέατρα και ορισμένες φορές είχαν τη δυνατότητα να συναντήσουν τους σκηνοθέτες και τους ηθοποιούς. Τα παιδιά χρειάζεται να έχουν εμπειρίες στα θέατρα, ωστόσο στην Κίνα οι θεατρικές παραστάσεις καλής ποιότητας για παιδιά εξακολουθούν να μην αρκούν.

Η έλλειψη ειδικευμένων θεατροπαιδαγωγών και θεατροπαιδαγωγικών μαθημάτων στο πρόγραμμα σπουδών των σχολείων: αυτά είναι τα κύρια προβλήματα που αντιμετωπίζουν πολλοί μαθητές στη σχολική τους εκπαίδευση, παρότι είναι πρόθυμοι να μετέχουν στη θεατρική αγωγή, ειδικά όταν

γνωρίζουν τη σημασία του εκπαιδευτικού δράματος. Έτσι η προσοχή στρέφεται στις κοινότητες. Σε συνεργασία με την κοινότητα Yizhou στην Τσενγκντού, διοργανώσαμε διάφορα εργαστήρια για το εκπαιδευτικό δράμα για τα παιδιά που ζουν σε αυτή την κοινότητα, ώστε να έχουν την ευκαιρία να αποκτήσουν θεατρική εμπειρία, ακόμη και αν τα σχολεία τους δεν είχαν μαθήματα θεατρικής αγωγής.

Συζήτηση

Στο μακρο-επίπεδο, το εκπαιδευτικό δράμα έχει προσελκύσει μεγάλο ενδιαφέρον και αναζητήσεις από τα σχολεία, τους γονείς και τις εκπαιδευτικές αρχές στην Κίνα, αν και αυτό το ρεύμα ξεκίνησε πολύ αργότερα από εκείνο στην Ευρώπη. Αναμένεται να δούμε περισσότερα σχολεία να προσφέρουν θεατροπαιδαγωγικά μαθήματα τα επόμενα χρόνια, όχι μόνο ως μαθήματα επιλογής, αλλά και ως υποχρεωτικά μαθήματα. Περισσότεροι εκπαιδευτικοί με επαγγελματικό υπόβαθρο θα εργαστούν ή θα συνεργαστούν με τα σχολεία και, εν τω μεταξύ, θα οργανωθεί καλύτερα η κατάρτιση των εκπαιδευτικών, ώστε να υπάρξουν αρκετοί εκπαιδευτικοί που θα ξεκινήσουν μαθήματα εκπαιδευτικού δράματος. Η γενική στάση για την ανάπτυξη του εκπαιδευτικού δράματος στην Κίνα τις επόμενες δεκαετίες είναι θετική, επειδή συμφωνεί με την εθνική στρατηγική για τη σχολική εκπαίδευση, η οποία βρίσκεται σε διαδικασία μεταρρύθμισης και καινοτομίας.

Οι αντιλήψεις και η αίσθηση της καινοτομίας των διευθυντών των σχολείων είναι καθοριστικοί παράγοντες για να ενταχθεί το εκπαιδευτικό δράμα στο πρόγραμμα σπουδών των σχολείων. Χωρίς το θάρρος και την υποστήριξη των διευθυντών, δεν είναι δυνατόν να εντάξουμε το εκπαιδευτικό δράμα στο πρόγραμμα και ακόμη περισσότερο να το αντιμετωπίσουμε ως κυρίαρχο είδος έναντι των άλλων καλλιτεχνικών μαθημάτων, όπως αποπειράται το Tianfu No.7 High School Primary Section. Το μάθημα θεατρικής αγωγής θα μπορούσε εύκολα να εγκαταλειφθεί μόλις ένας διευθυντής ή ένας δάσκαλος θεατρικής αγωγής φύγει από το σχολείο. Για να ενσωματωθεί η θεατροπαιδαγωγική στη σχολική εκπαίδευση, εκτός από τις πολιτικές των κυβερνητικών υπηρεσιών, δεν μπορεί να αγνοηθεί η σταθερότητα των διευθυντών και των θεατροπαιδαγωγών.

Ένα άλλο στοιχείο που πρέπει να τονιστεί είναι ότι στην τριτοβάθμια εκπαίδευση θα πρέπει να εισαχθεί το εκπαιδευτικό δράμα και η θεατρική εκπαίδευση θα πρέπει να πάψει να εξακολουθεί να επικεντρώνεται μόνο στην υποκριτική και τη σκηνοθεσία. Μέχρι σήμερα οι περισσότεροι καθηγητές θεατροπαιδαγωγικής έχουν κάνει σπουδές στο εξωτερικό, σε χώρες όπως το Ηνωμένο Βασίλειο, η Ιρλανδία, η Ελλάδα κ.α. Για την παροχή περισσότερο εξειδικευμένων θεατροπαιδαγωγών, δεν θα είναι αρκετή μόνο η κατάρτιση των εκπαιδευτικών από τις θεατρικές ομάδες, αλλά θα πρέπει τα πανεπιστήμια να δημιουργήσουν προγράμματα σπουδών εκπαιδευτικού δράματος.

Πρέπει να γνωρίζουμε ότι τα παιδιά είναι διαφορετικά μεταξύ τους όσον αφορά το πολιτιστικό τους υπόβαθρο, επομένως κατά την προώθηση του εκπαιδευτικού δράματος στην Κίνα, θα πρέπει αυτό να προσαρμόζεται στις συνθήκες και στα χαρακτηριστικά των ντόπιων παιδιών. Στην παρούσα φάση, διάφορες πρακτικές λαμβάνουν χώρα σε όλη την Κίνα και η επικοινωνία μεταξύ αυτών των επαγγελματιών ενισχύεται.

**Μετάφραση από τα αγγλικά και σημειώσεις:
Χριστίνα Ζώνιου**

Σημειώσεις

1. Διεθνές πρόγραμμα του Φεστιβάλ Αθηνών και Επιδαύρου, πιστοποιημένο από το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου υπό τη διεύθυνση της Τζωρτζίνας Κακουδάκη, που λειτούργησε κατά την τριετία 2017-2019.
2. Για το 6ο Παγκόσμιο Συνέδριο του Idea στο Χονγκ Κονγκ το 2007 με τίτλο «Planting ideas: Global Vision in Local Knowledge» υπάρχει αναλυτική ανταπόκριση στο τεύχος 8 του περιοδικού μας, γραμμένη από τη Μαίρη Καλδή και τη Νάσια Χολέβα, που μαζί με άλλα μέλη μας παρακολούθησαν ζωντανά στο συνέδριο ως εκπρόσωποι του ΠΔΘΕ. http://theatroedu.gr/Portals/0/main/images/stories/files/Magazine/T8/T8_KaldiCholevaGr.pdf?ver=2020-04-08-204017-730
3. Η πρωτεύουσα της επαρχίας Σιτσουάν στη νοτιοδυτική Κίνα και ένα από τα πιο σημαντικά οικονομικά και πολιτιστικά κέντρα της Κίνα, με 18 εκατομμύρια κατοίκους.
4. Ο DuFu (712–770 μ.Χ.) είναι σπουδαίος Κινέζος ποιητής.

Ο **Miao Bin** είναι υποψήφιος διδάκτωρ θεατροπαιδαγωγικής στο Τμήμα Θεατρικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, απόφοιτος του ΠΜΣ Δραματική Τέχνη στην Εκπαίδευση και Παραστατικές Τέχνες στην Εκπαίδευση και τη Διά Βίου Μάθηση του ίδιου Τμήματος, θεατροπαιδαγωγός και επικεφαλής της Καλλιτεχνικής Εκπαίδευσης του Δημοτικού Σχολείου του Σχολικού Συγκροτήματος Tianfu No.7 High School στην πόλη Τσενγκντού (Chengdu) της Κίνας. Είναι μέλος του IDEA (International Drama/Theatre & Education Association) και μέλος του Πανελληνίου Δικτύου για το Θέατρο στην Εκπαίδευση. Υπήρξε ο πρώτος εξειδικευμένος δάσκαλος εκπαιδευτικού δράματος στα δημοτικά σχολεία της πόλης Τσενγκντού, που ενέταξε το εκπαιδευτικό δράμα ως υποχρεωτικό μάθημα στο σχολικό πρόγραμμα σπουδών.

Βιβλιογραφία

- Baldwin, P. & Fleming, K. (2003). *Teaching Literacy through Drama*. Routledge Falmer.
- Davis, D. (2014). *Imagining the Real: Towards a New Theory of Drama in Education*. Trentham Books.
- Davies, D. (2011). *Philosophy of the Performing Arts*. Wiley-Blackwell.
- Jiao, Y. (2018). *An empirical study of the impact of educational drama on the quality of children*. Shanghai Academy of Social Sciences Press.
- Landy, R.J. (1982). *Handbook of educational drama and theatre*. Greenwood Press.
- Li, Y. (2016). The introduction and current development of drama in education in China. *Whose History, Whose Future*. Jianxue International Education and Culture Institute.
- Ministry of Education of the People's Republic of China. (2011). *Art Curriculum Standards of Mandatory Education*. Beijing Normal University Publishing Group.
- Özbek, G. (2014). Drama in education: key conceptual features. *Journal of contemporary educational studies*. σ. 46-61.
- Παπαρηγοράκης Μ. Ι., Δημητριάδης Δ., Γαλανάκη Ε., Γουργιώτου Ε., Τόσκας Α., Βίν, Μ., Σωτηρίου Σ., & Μικεδάκη Μ. (2021). Το θεατρικό παιχνίδι στο μάθημα της ιστορίας: Η Μύρτις μάς ταξιδεύει από τον λοιμό των Αθηνών στην πανδημία του σήμερα. *Διάλογοι! Θεωρία και πράξη στις επιστήμες αγωγής και εκπαίδευσης*, 7, 250-266. <https://doi.org/10.12681/dial.26993>
- State Council. (2020). *Guidelines on strengthening and improving aesthetic education in schools in the new era*. Retrieved from http://www.gov.cn/zhengce/2020-10/15/content_5551609.htm
- Tsichli, A. (2006). On the Emergence of New Creative Forms. In Mavrokordatos, A. (επιμ.), *mPPACT Manifest* (σσ. 114-118). Authors OnLine.
- Winston, J. (1998). *Drama, Narrative and Moral Education: Exploring Traditional Tales in the Primary Years*. The Falmer Press.